

УДК 342.951:351.753(477)

DOI <https://doi.org/10.32782/2078-3566-2026-2-10>

Ірина ДРОК

кандидат юридичних наук, доцент
(Дніпровський державний університет внутрішніх справ,
м. Дніпро, Україна)

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-9722-2376>

iryna.drok@dduvs.edu.ua

СУДОВА ПРАКТИКА ЗАСТОСУВАННЯ СТАТТІ 190 КУпАП В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ: АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВИЙ АНАЛІЗ

Статтю присвячено комплексному адміністративно-правовому аналізу сучасної судової практики застосування ст. 190 КУпАП, яка регламентує відповідальність за порушення правил зберігання, носіння або перевезення вогнепальної, холодної чи пневматичної зброї та бойових припасів. Акцентовано увагу на тому, що в період дії безпекових обмежень державний контроль за обігом вогнепальної, холодної та пневматичної зброї набуває пріоритетного значення для забезпечення публічного порядку та захисту національних інтересів.

Авторка здійснює ґрунтовний огляд та систематизацію масиву судових рішень за 2024–2025 рр., на підставі чого визначено низку сталих тенденцій, що мають методичне значення для вдосконалення діяльності суб'єктів контролю у цій сфері. Визначено особливості проаналізованих проваджень у справах про адміністративні правопорушення, відповідальність за які передбачена ч. 1 ст. 190 КУпАП, що має значення для розуміння сучасної практики застосування адміністративно-деліктних норм у сфері обігу вогнепальної зброї: обмеженість доказової бази; обмежена увага суддів до аналізу суб'єктивної сторони правопорушення; переважно стандартизований підхід до призначення адміністративного стягнення; висока процесуальна уразливість матеріалів, складених органами Національної поліції; неоднорідність підходів судів до застосування інституту малозначності. Окремо акцентовано увагу на системних випадках недотримання уповноваженими особами Національної поліції України строків направлення матеріалів до суду. Це, як доводить авторка, призводить до закриття проваджень на підставі ст. 38 КУпАП, що нівелює превентивну функцію адміністративної відповідальності.

На основі отриманих результатів сформульовано практичні рекомендації, спрямовані на вдосконалення алгоритмів діяльності правоохоронних органів. Запропоновано шляхи уніфікації судової практики та посилення процесуальної дисципліни під час документування правопорушень. Резюмовано, що реалізація запропонованих заходів сприятиме підвищенню ефективності дозвільної системи та зміцненню правопорядку в державі.

Ключові слова: публічна безпека та порядок, вогнепальна зброя, протидія незаконному обігу зброї, контроль за обігом зброї, дозвільна система, адміністративна відповідальність, воєнний стан, судова практика, Національна поліція України.

Актуальність дослідження. Запровадження та тривале функціонування правового режиму воєнного стану в Україні істотно актуалізували питання забезпечення публічної безпеки, у тому числі контролю за обігом вогнепальної, холодної та пневматичної зброї. В умовах підвищених безпекових ризиків особливого значення набуває ефективне засто-

сування норм адміністративного законодавства, спрямованих на запобігання незаконному обігу зброї, зокрема ст. 190 КУпАП [2]. Аналіз судової практики 2024–2025 рр. [1] свідчить про стабільне застосування зазначеної норми судами, водночас виявляє низку проблем матеріально-правового та процесуального характеру, що впливають на ефективність притягнення осіб до адміністративної відповідальності. У зв'язку із цим наукове осмислення судової практики застосування ст. 190 КУпАП в умовах воєнного стану є актуальним і необхідним для вдосконалення адміністративно-правового механізму забезпечення публічної безпеки.

Постановка проблеми. Незважаючи на відносну сталість правового регулювання адміністративної відповідальності за порушення правил обігу зброї, практика застосування ст. 190 КУпАП в умовах воєнного стану характеризується неоднорідністю підходів судів до кваліфікації правопорушень, призначення адміністративних стягнень та застосування положень про малозначність. Окремою проблемою залишається наявність процесуальних порушень під час складання та направлення матеріалів до суду органами Національної поліції, що призводить до закриття проваджень або повернення справ на доопрацювання. Водночас відсутність єдиних методичних підходів до вирішення питань конфіскації зброї та дотримання процесуальних строків ускладнює формування єдиної правозастосовної практики. За таких умов виникає потреба в комплексному адміністративно-правовому аналізі судової практики застосування ст. 190 КУпАП із метою виявлення наявних проблем і вироблення обґрунтованих пропозицій щодо їх усунення з урахуванням особливостей правового режиму воєнного стану.

Стан дослідження проблеми. Проблематика адміністративної відповідальності за порушення правил обігу зброї неодноразово ставала предметом наукових досліджень у межах адміністративного права. У працях вітчизняних учених розглядаються загальні питання адміністративно-правового регулювання обігу зброї, повноваження органів публічної влади у сфері забезпечення публічної безпеки, а також окремі аспекти притягнення осіб до адміністративної відповідальності за правопорушення у цій сфері. Серед них: К. В. Бахчев, В. М. Білик, О. В. Бочковий, К. Л. Бугайчук, В. Р. Булачек, В. І. Варивода, Т. В. Ганжа, А. О. Гречанюк, О. В. Джафарова, І. С. Дрок, О. Ф. Дуванський, О. О. Дудоров, Ю. Р. Йосипів, О. Ю. Камишанський, Є. М. Корж, М. Д. Курляк, В. Д. Левик, М. О. Лиса, Р. В. МIRONЮК, С. А. МIRONЮК, Е. О. Музичук, В. Я. Покайчук, Д. Б. Санакоєв, М. О. Свірін, А. О. Собакарь, А. Є. Фоменко, А. А. Чепіжко, С. О. Шатрава та ін. Разом із тим аналіз саме судової практики застосування ст. 190 КУпАП здійснюється фрагментарно та, як правило, без системного врахування змін у безпековому середовищі держави.

Метою статті є аналіз судової практики застосування ст. 190 КУпАП в умовах воєнного стану з метою виявлення особливостей та проблем адміністративно-правового регулювання притягнення осіб до відповідальності за порушення правил обігу зброї. Для досягнення поставленої мети у статті передбачається вирішення таких завдань: проаналізувати актуальну судову практику застосування ст. 190 КУпАП в умовах воєнного стану та визначити основні тенденції притягнення осіб до адміністративної відповідальності за порушення правил обігу зброї; виявити ключові матеріально-правові та процесуальні проблеми правозастосування ст. 190 КУпАП, зокрема щодо кваліфікації правопорушень, призначення адміністративних стягнень і дотримання процесуальних строків; сформулювати пропозиції щодо вдосконалення адміністративно-правової практики застосування ст. 190 КУпАП з урахуванням особливостей правового режиму воєнного стану.

Виклад основного матеріалу. Ефективність контролю за обігом вогнепальної мисливської зброї в Україні значною мірою залежить від єдності правозастосовної практики органів Національної поліції та судів під час розгляду справ про адміністративні правопорушення, відповідальність за які передбачена ч. 1 ст. 190 КУпАП [2]. Судова практика за

2024–2025 рр. [1] демонструє низку сталих тенденцій, що мають методичне значення для вдосконалення діяльності суб'єктів контролю у цій сфері.

Переважає більшість справ, проаналізованих у межах вибраної судової практики, стосується незаконного зберігання або придбання мисливської гладкоствольної вогнепальної зброї без відповідних документів дозвільного характеру, зокрема рушниць марок «ІЖ», «ТОЗ», «МР» та ін. Така категорія справ є домінуючою у практиці застосування ч. 1 ст. 190 КУпАП та відображає типові порушення встановленого порядку обігу зброї громадянами. Так, у Постанові Рокитнівського районного суду Рівненської області від 25.03.2025 у справі № 571/611/25 [7] встановлено, що громадянин зберігав при собі мисливську гладкоствольну рушницю марки «ІЖ-17» без документів дозвільного характеру, виданих уповноваженим органом, чим порушив вимоги Наказу МВС України № 622 від 21.08.1998 [12]. Суд визнав особу винною у вчиненні адміністративного правопорушення, передбаченого ч. 1 ст. 190 КУпАП, та застосував адміністративне стягнення у вигляді штрафу з конфіскацією зброї. Аналогічний підхід до кваліфікації правопорушення та визначення виду адміністративного стягнення відображено у Постанові того ж суду від 25.03.2025 у справі № 571/613/25, де встановлено факт зберігання громадянином мисливської гладкоствольної рушниці марки «ТОЗ-БМ» без дозвільних документів. Суд дійшов висновку про наявність у діях особи складу адміністративного правопорушення та наклав штраф у мінімальному розмірі, передбаченому санкцією ч. 1 ст. 190 КУпАП, із конфіскацією зброї [8]. Подібна правова позиція простежується й у Постанові Новомосковського міськрайонного суду Дніпропетровської області від 13.03.2025 у справі № 183/800/25 [4], де суд зазначив, що сам факт зберігання вогнепальної мисливської зброї без відповідного дозволу є достатньою підставою для притягнення особи до адміністративної відповідальності незалежно від мотивів такої поведінки чи відсутності негативних наслідків. У цій справі суд також застосував штраф із конфіскацією рушниці, наголосивши на формальному складі правопорушення, передбаченого ч. 1 ст. 190 КУпАП.

Отже, аналіз відібраних для аналізу постанов свідчить про усталену судову практику, відповідно до якої незаконне зберігання мисливської гладкоствольної зброї без дозволу кваліфікується судами як завершене адміністративне правопорушення з формальним складом. При цьому основним видом адміністративного стягнення є штраф у мінімальному розмірі, часто поєднаний із конфіскацією зброї, що розглядається судами як необхідний превентивний захід у сфері забезпечення публічної безпеки.

Водночас у низці проаналізованих судових рішень встановлено, що вогнепальна мисливська зброя виявлялася у житлі осіб під час оформлення спадкових прав або внаслідок побутових обставин, не пов'язаних із її активним використанням. Такі справи, як правило, характеризуються відсутністю умислу на порушення встановленого порядку обігу зброї та посиланнями осіб на необізнаність щодо обов'язку її реєстрації або здачі до уповноважених органів. Показовою у цьому контексті є Постанова Овідіопольського районного суду Одеської області від 25.07.2025 у справі № 509/3840/25, у якій суд установив факт зберігання громадянкою мисливської гладкоствольної рушниці, що належала її покійному родичу. Незважаючи на спадковий характер походження зброї та відсутність доказів її використання, суд визнав особу винною у вчиненні адміністративного правопорушення, передбаченого ч. 1 ст. 190 КУпАП, та застосував адміністративне стягнення у вигляді штрафу з конфіскацією зброї, наголосивши на формальному складі зазначеного правопорушення та обов'язку дотримання дозвільного порядку незалежно від підстав набуття зброї [6].

Окрім того, аналіз судової практики свідчить, що суди, як правило, визнають наявність складу адміністративного правопорушення навіть за відсутності умислу на незаконне зберігання зброї, оскільки адміністративне правопорушення, передбачене ч. 1 ст. 190 КУпАП, має формальний склад і не пов'язується з необхідністю встановлення настання

шкідливих наслідків або суспільно небезпечних результатів. У цьому контексті вирішальним для кваліфікації є сам факт придбання, зберігання або передачі вогнепальної мисливської зброї без відповідного дозволу незалежно від мотивів поведінки особи.

Як свідчать проаналізовані постанови, розмір адміністративних штрафів у переважній більшості випадків є мінімальним та становить 119 грн (7 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян), передбачених санкцією ч. 1 ст. 190 КУпАП, при цьому нерідко застосовується додаткове адміністративне стягнення у вигляді конфіскації зброї. Такий підхід обґрунтовується судами необхідністю забезпечення превентивної функції адміністративної відповідальності та дотримання встановленого державою дозвільного порядку обігу зброї.

Варто окремо відзначити, що суди все ж таки враховують: характер і ступінь небезпечності правопорушення; особу порушника, його матеріальний стан, наявність утриманців, попередню поведінку; пом'якшуючі обставини (розкаяння, сприяння провадженню у справах про адміністративне правопорушення). Так, у справі № 556/1032/25 (Володимирецький районний суд Рівненської області, Постанова від 04.07.2025 [3]) суд призначив штраф без конфіскації зброї, оскільки порушник визнав вину та не мав наміру використовувати зброю. У справі № 183/800/25 (Новомосковський міськрайонний суд, 13.03.2025 [4]) суд наклав штраф із конфіскацією, підкресливши, що саме зберігання зброї без дозволу є порушенням порядку незалежно від мотивів особи.

Водночас у судовій практиці фіксуються поодинокі випадки звільнення осіб від адміністративної відповідальності у зв'язку з малозначністю вчиненого правопорушення. Так, Снятинський районний суд Івано-Франківської області у Постанові від 12.06.2025 у справі № 351/790/25, урахувавши характер правопорушення, щире каяття особи, відсутність заподіяної шкоди та негативних наслідків, застосував положення ст. 22 КУпАП й обмежився усним зауваженням [9].

Подібні судові рішення хоча й не мають масового характеру, формують орієнтир для гуманізації адміністративної практики у справах цієї категорії, особливо у випадках, коли незаконне зберігання зброї носило вимушений або побутовий характер та не було пов'язане з метою її використання чи створенням загрози публічній безпеці.

Також слід відзначити, що у значній кількості справ суди не доходять до вирішення питання про накладення адміністративного стягнення по суті у зв'язку з наявністю процесуальних підстав для закриття провадження або повернення матеріалів органам Національної поліції для дооформлення. Найпоширенішими підставами у цій категорії справ є сплив строків накладення адміністративного стягнення, передбачених ст. 38 КУпАП, а також неналежне оформлення матеріалів про адміністративне правопорушення.

Зокрема, Овідіопольський районний суд Одеської області у Постанові від 21.01.2025 у справі № 509/2725/24 зактив провадження у справі про адміністративне правопорушення, передбачене ч. 1 ст. 190 КУпАП, у зв'язку із закінченням строку притягнення особи до адміністративної відповідальності, зазначивши, що з моменту виявлення правопорушення минув передбачений законом тримісячний строк [5].

Аналогічну правову позицію висловив Уманський міськрайонний суд Черкаської області у Постанові від 13.10.2025 у справі № 705/4052/25, де суд, установивши наявність у діях особи складу адміністративного правопорушення, передбаченого ч. 1 ст. 190 КУпАП, водночас дійшов висновку про неможливість накладення адміністративного стягнення у зв'язку зі спливом строків, визначених ст. 38 КУпАП, та зактив провадження у справі [11].

Окрему групу становлять випадки повернення матеріалів справи для дооформлення, що зумовлено істотними процесуальними недоліками в діяльності органів, уповноважених на складання протоколів. Так, Старосамбірський районний суд Львівської області у Постанові від 30.09.2025 у справі № 455/2017/25 повернув матеріали Національній поліції для усунення недоліків, зокрема через відсутність протоколу вилучення зброї, що унеможли-

влювало вирішення питання про застосування додаткового адміністративного стягнення у вигляді конфіскації [10].

Зазначені судові рішення свідчать про наявність системних проблем процесуального характеру у практиці притягнення осіб до адміністративної відповідальності за порушення правил обігу вогнепальної мисливської зброї, що, своєю чергою, негативно впливає на реалізацію превентивної функції адміністративної відповідальності та ефективність державного контролю у цій сфері.

Такі приклади свідчать про необхідність підвищення рівня процесуальної грамотності працівників Національної поліції, особливо щодо дотримання строків складання та направлення матеріалів до суду, правильного документування вилучення речових доказів.

Аналіз вибраних судових постанов дає підстави виокремити низку додаткових особливостей проваджень у справах про адміністративні правопорушення, передбачені ч. 1 ст. 190 КУпАП, які мають значення для розуміння сучасної практики застосування адміністративно-деліктних норм у сфері обігу вогнепальної зброї.

По-перше, для більшості розглянутих справ характерною є обмеженість доказової бази, яка, як правило, зводиться до протоколу про адміністративне правопорушення, пояснень особи та акту (або довідки) про вилучення зброї. У постановях Рокитнівського районного суду Рівненської області від 25.03.2025 у справах № 571/611/25 та № 571/613/25 суд фактично поклав в основу висновків лише протокол і пояснення правопорушників, не вимагаючи додаткових доказів щодо обставин придбання або тривалості зберігання зброї. Такий підхід зумовлений формальним складом правопорушення, однак водночас звужує можливості індивідуалізації відповідальності [7; 8].

По-друге, у провадженнях цієї категорії справ простежується обмежена увага суддів до аналізу суб'єктивного боку правопорушення. Навіть у випадках, коли особи посилялися на спадковий характер походження зброї або відсутність наміру її використання, суди, як правило, не надавали цим обставинам визначального значення для кваліфікації діяння. Зокрема, у Постанові Овідіопольського районного суду Одеської області від 25.07.2025 у справі № 509/3840/25 суд прямо зазначив, що походження зброї та мотиви її зберігання не впливають на наявність складу адміністративного правопорушення, оскільки відповідальність настає за сам факт порушення дозвольного порядку [6].

По-третє, характерною особливістю є переважно стандартизований підхід до призначення адміністративного стягнення. У більшості справ суди застосовують мінімальний розмір штрафу, передбачений санкцією ч. 1 ст. 190 КУпАП, часто поєднуючи його з конфіскацією зброї без розгорнутого обґрунтування пропорційності такого поєднання. Це простежується, зокрема, у постановках у справах № 571/611/25, № 571/613/25 та № 183/800/25, де питання доцільності конфіскації вирішувалося формально, без детального аналізу конкретних обставин справи [4; 7; 8].

По-четверте, в аналізованих провадженнях чітко простежується висока процесуальна уразливість матеріалів, складених органами Національної поліції. Значна кількість справ завершується закриттям провадження або поверненням матеріалів через порушення процесуальних вимог. Так, у справі № 509/2725/24 Овідіопольський районний суд Одеської області закрив провадження у зв'язку зі спливом строків, визначених ст. 38 КУпАП [10], а у справі № 455/2017/25 Старосамбірський районний суд Львівської області повернув матеріали на доопрацювання через відсутність протоколу вилучення зброї, що унеможливило вирішення питання про конфіскацію [10].

По-п'яте, окремою особливістю є неоднорідність підходів судів до застосування інституту малозначності. Хоча переважна більшість судів не вважає правопорушення за ч. 1 ст. 190 КУпАП малозначними через потенційну небезпеку обігу зброї, у Постанові Снятинського районного суду Івано-Франківської області від 12.06.2025 у справі № 351/790/25

суд, навпаки, визнав можливим застосування ст. 22 КУпАП, урахувавши сукупність пом'якшуючих обставин та відсутність суспільно небезпечних наслідків [9]. Це свідчить про відсутність єдиного підходу до оцінки ступеня суспільної шкідливості таких правопорушень.

Отже, сукупність наведених особливостей дає змогу констатувати, що провадження у справах про порушення правил обігу вогнепальної зброї характеризуються формалізованістю кваліфікації, стандартизованістю санкцій та підвищеною роллю процесуальних чинників, які нерідко мають вирішальний вплив на кінцевий результат справи.

За результатами проведеного аналізу правозастосовної практики щодо порушення правил зберігання, носіння або перевезення вогнепальної зброї пропонуються такі методичні висновки та рекомендації.

1. Забезпечення процесуальної дисципліни та дотримання строків накладення стягнень. Необхідно впровадити дієві механізми контролю за оперативністю направлення матеріалів справ про адміністративні правопорушення за ст. 190 КУпАП до суду. Це дасть змогу запобігти системним випадкам закриття проваджень на підставі п. 7 ст. 247 КУпАП у зв'язку зі спливом строків, передбачених ст. 38 КУпАП.

2. Підвищення якості доказової бази під час складання протоколів про адміністративні правопорушення. Із метою забезпечення повноти складу правопорушення протоколи про адміністративні правопорушення мають відповідати вимогам ст. 256 КУпАП та містити деталізований опис предмета правопорушення (технічні характеристики зброї), відомості про процесуальні підстави вилучення майна, свідчення очевидців та вичерпний опис обставин виявлення незаконного зберігання чи транспортування.

3. Стандартизація алгоритмів діяльності уповноважених осіб. Доцільними є розроблення та впровадження стандартизованих операційних процедур (SOP) для працівників підрозділів контролю за обігом зброї Національної поліції України. Алгоритм має чітко регламентувати дії поліцейського у разі виявлення незареєстрованої зброї – від фізичної фіксації та вилучення до належного документального оформлення передачі на зберігання та роз'яснення суб'єктивних прав, обов'язків і юридичних наслідків громадянам.

4. Диференціація підходів до застосування інституту малозначності. Обґрунтовано необхідним є ширше застосування ст. 22 КУпАП у випадках, коли вчинене діяння характеризується низьким ступенем суспільної небезпеки (зокрема, виявлення зброї після смерті власника-родича за відсутності мети її протиправного використання), що сприятиме реалізації принципів гуманізму та справедливості адміністративної відповідальності.

5. Оптимізація критеріїв вибору виду адміністративного стягнення. Потребують чіткого розмежування умов застосування судами додаткового стягнення у вигляді конфіскації зброї. Вибір стягнення має базуватися на об'єктивній оцінці особи правопорушника, обставин учинення проступку та потенційних ризиків для публічної безпеки.

Узагальнюючи викладене, слід зазначити, що сучасна судова практика за ст. 190 КУпАП демонструє стабільну тенденцію, проте потребує суттєвого корегування в частині процесуальної злагоженості та уніфікації підходів до вибору санкцій. Удосконалення методичного забезпечення діяльності поліції під час документування правопорушень у сфері обігу зброї є критично важливим чинником зміцнення державного контролю та правопорядку, що набуває особливого значення в умовах правового режиму воєнного стану.

Висновки. Проведений аналіз судової практики у справах про адміністративні правопорушення, передбачені ч. 1 ст. 190 КУпАП, дає змогу зробити висновок про усталений, але водночас формалізований характер правозастосування у сфері обігу мисливської гладкоствольної вогнепальної зброї. Суди послідовно виходять із формального складу зазначеного правопорушення, визнаючи достатнім для притягнення до відповідальності сам факт зберігання або придбання зброї без відповідного дозволу незалежно від мотивів поведінки особи чи відсутності шкідливих наслідків (справи № 571/611/25, № 571/613/25, № 183/800/25 [4; 7; 8]).

Водночас практика засвідчує обмежену індивідуалізацію адміністративної відповідальності, що проявляється у застосуванні мінімального розміру штрафу та конфіскації зброї за типовою схемою, без розгорнутого аналізу пропорційності такого втручання у право власності. Навіть у випадках, коли зброя зберігалася у зв'язку зі спадковими обставинами або без наміру використання, суди здебільшого не відступають від загального підходу (справа № 509/3840/25 [6]).

Окрему увагу привертає висока частка процесуально зумовлених завершень проваджень, зокрема закриття справ у зв'язку зі спливом строків, передбачених ст. 38 КУпАП, або повернення матеріалів для дооформлення. Такі рішення, ухвалені, зокрема, у справах № 509/2725/24, № 705/4052/25 та № 455/2017/25 [5; 10; 11], свідчать про наявність системних недоліків у діяльності органів Національної поліції щодо фіксації та документування адміністративних правопорушень у сфері обігу зброї. Це, своєю чергою, знижує ефективність адміністративно-правового реагування та нівелює превентивну функцію відповідальності.

Разом із тим наявність поодиноких рішень про застосування інституту малозначності (справа № 351/790/25 [9]) демонструє потенціал для гуманізації адміністративної практики та врахування принципу пропорційності у випадках, коли правопорушення не створювало реальної загрози публічній безпеці. Відсутність єдиного підходу до застосування ст. 22 КУпАП свідчить про потребу вироблення більш чітких орієнтирів для судів.

У зв'язку із цим доцільними видаються: удосконалення підходів до індивідуалізації адміністративної відповідальності за ч. 1 ст. 190 КУпАП з урахуванням способу та обставин зберігання зброї, а також поведінки особи після виявлення правопорушення; підвищення якості процесуального оформлення матеріалів органами Національної поліції, зокрема щодо фіксації вилучення зброї та дотримання строків притягнення до відповідальності; формування узагальненої судової позиції щодо застосування інституту малозначності у справах цієї категорії як інструменту забезпечення балансу між публічними інтересами та правами особи.

Реалізація зазначених напрямів сприятиме підвищенню ефективності адміністративно-правового регулювання обігу вогнепальної мисливської зброї та забезпеченню більш послідовної і справедливої судової практики.

Список використаних джерел

1. Єдиний державний реєстр судових рішень. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/>.
2. Кодекс України про адміністративні правопорушення від 07.12.1984 № 8073-X. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80731-10#Text>.
3. Постанова Володимирецького районного суду Рівненської області від 04.07.2025 (справа № 556/1032/25). URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/130324677>.
4. Постанова Новомосковського міськрайонного суду Дніпропетровської області від 13.03.2025 (справа № 183/800/25). URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/126229800>.
5. Постанова Овідіопольського районного суду Одеської області від 21.01.2025 (справа № 509/2725/24). URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/124713190>.
6. Постанова Овідіопольського районного суду Одеської області від 25.07.2025 (справа № 509/3840/25). URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/129124750>.
7. Постанова Рокитнівського районного суду Рівненської області від 25.03.2025 (справа № 571/611/25). URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/126106211>.
8. Постанова Рокитнівського районного суду Рівненської області від 25.03.2025 (справа № 571/613/25). URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/126106212>.
9. Постанова Снятинського районного суду Івано-Франківської області від 12.06.2025 (справа № 351/790/25). URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/128270450>.
10. Постанова Старосамбірського районного суду Львівської області від 30.09.2025 (справа № 455/2017/25). URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/130602507>.

11. Постанова Уманського міськрайонного суду Черкаської області від 13.10.2025 (справа № 705/4052/25). URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/130918655>.

12. Про затвердження Інструкції про порядок виготовлення, придбання, зберігання, обліку, перевезення та використання вогнепальної, пневматичної, холодної і охолощеної зброї, пристроїв вітчизняного виробництва для відстрілу патронів, споряджених гумовими чи аналогічними за своїми властивостями металічними снарядами не смертельної дії, та патронів до них, а також боєприпасів до зброї, основних частин зброї та вибухових матеріалів: наказ МВС України від 21.08.98 № 622. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0637-98#Text>.

References

1. Yedynyi derzhavnyi reistr sudovykh rishen [Unified State Register of Court Decisions]. Retrieved from: <https://reyestr.court.gov.ua/> [in Ukr.].

2. Kodeks Ukrainy pro administrativni pravoporushennia vid 07.12.1984 № 8073-X [Code of Ukraine on Administrative Offenses dated December 7, 1984 No. 8073-X]. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80731-10#Text> [in Ukr.].

3. Postanova Volodymyretskoho raionnoho sudu Rivnenskoï oblasti vid 04.07.2025 (справа № 556/1032/25) [Resolution of the Volodymyretsk District Court of Rivne Region dated July 04, 2025 (case No. 556/1032/25)]. Retrieved from: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/130324677> [in Ukr.].

4. Postanova Novomoskovskoho miskraionnoho sudu Dnipropetrovskoi oblasti vid 13.03.2025 (справа № 183/800/25) [Resolution of the Novomoskovsk City District Court of Dnipropetrovsk Region dated March 13, 2025 (case No. 183/800/25)]. Retrieved from: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/126229800> [in Ukr.].

5. Postanova Ovidiipolskoho raionnoho sudu Odeskoi oblasti vid 21.01.2025 (справа № 509/2725/24) [Resolution of the Ovidiopol District Court of Odessa Region dated January 21, 2025 (case No. 509/2725/24)]. Retrieved from: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/124713190> [in Ukr.].

6. Postanova Ovidiipolskoho raionnoho sudu Odeskoi oblasti vid 25.07.2025 (справа № 509/3840/25) [Resolution of the Ovidiopol District Court of Odessa Region dated July 25, 2025 (case No. 509/3840/25)]. Retrieved from: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/129124750> [in Ukr.].

7. Postanova Rokytnivskoho raionnoho sudu Rivnenskoï oblasti vid 25.03.2025 (справа № 571/611/25) [Resolution of the Rokytnivskiy District Court of Rivne Region dated March 25, 2025 (case No. 571/611/25)]. Retrieved from: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/126106211> [in Ukr.].

8. Postanova Rokytnivskoho raionnoho sudu Rivnenskoï oblasti vid 25.03.2025 (справа № 571/613/25) [Resolution of the Rokytnivskiy District Court of Rivne Region dated March 25, 2025 (case No. 571/613/25)]. Retrieved from: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/126106212> [in Ukr.].

9. Postanova Sniatynskoho raionnoho sudu Ivano-Frankivskoi oblasti vid 12.06.2025 (справа № 351/790/25) [Resolution of the Sniatynskiy District Court of Ivano-Frankivsk Region dated June 12, 2025 (case No. 351/790/25)]. Retrieved from: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/128270450> [in Ukr.].

10. Postanova Starosambirskoho raionnoho sudu Lvivskoi oblasti vid 30.09.2025 (справа № 455/2017/25) [Resolution of the Starosambirsky District Court of Lviv Region dated September 30, 2025 (case No. 455/2017/25)]. Retrieved from: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/130602507> [in Ukr.].

11. Postanova Umanskoho miskraionnoho sudu Cherkaskoi oblasti vid 13.10.2025 (справа № 705/4052/25) [Resolution of the Uman City District Court of Cherkasy Region dated October 13, 2025 (case No. 705/4052/25)]. Retrieved from: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/130918655> [in Ukr.].

12. Про затвердження Інструкції про порядок виготовлення, придбання, зберігання, обліку, перевезення та використання вогнепальної, пневматичної, холодної і охолощеної зброї, пристроїв вітчизняного виробництва для відстрілу патронів, споряджених гумовими чи аналогічними за своїми властивостями металічними снарядами не смертельної дії, та патронів до них, а також боєприпасів до зброї, основних частин зброї та вибухових матеріалів: наказ МВС України від 21.08.98 № 622 [On approval of the Instructions on the procedure for the manufacture, acquisition, storage, accounting, transportation and use of firearms, pneumatic, cold and cold-action weapons, domestically produced devices for shooting cartridges equipped with rubber or similar in their properties projectiles of non-lethal action, and cartridges for them, as well as ammunition for weapons, main parts of weapons and explosive materials: Order of the Ministry of Internal Affairs of Ukraine dated August 21, 1998 No. 622]. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0637-98#Text> [in Ukr.].

ABSTRACT

Iryna Drok. Judicial practice of applying Article 190 of the Code of Ukraine on Administrative Offenses under martial law: administrative and legal analysis

The article deals with a comprehensive administrative and legal analysis of modern judicial practice of applying Article 190 of the Code of Ukraine on Administrative Offenses, which regulates liability for violation of the rules for storage, carrying or transportation of firearms, cold or pneumatic weapons and ammunition. Attention is focused on the fact that during the period of security restrictions, state control over the circulation of firearms, cold and pneumatic weapons acquires priority importance for ensuring public order and protecting national interests.

The author conducts a thorough review and systematization of a set of court decisions for 2024–2025, on the basis of which a number of stable trends have been identified that have methodological significance for improving the activities of control subjects in this area. The features of the analyzed proceedings in cases of administrative offenses, liability for which is provided for in Part 1 of Article 190 of the Code of Ukraine on Administrative Offenses, which is important for understanding the modern practice of applying administrative tort norms in the field of firearms: limited evidentiary base; limited attention of judges to the analysis of the subjective side of the offense; mainly standardized approach to the imposition of administrative penalties; high procedural vulnerability of materials compiled by the National Police; heterogeneity of the courts' approaches to the application of the institute of insignificance. Special attention is paid to systemic cases of failure by authorized persons of the National Police of Ukraine to comply with the deadlines for sending materials to the court. This, as the author argues, leads to the closure of proceedings on the basis of Article 38 of the Code of Ukraine on Administrative Offenses, which eliminates the preventive function of administrative liability.

Based on the results obtained, practical recommendations are formulated aimed at improving the algorithms of law enforcement agencies' activities. Ways of unifying judicial practice and strengthening procedural discipline when documenting offenses are proposed. It is summarized that the implementation of the proposed measures will contribute to increasing the efficiency of the licensing system and strengthening law and order in the state.

Key words: *public safety and order, firearms, combating illegal arms trafficking, control over arms trafficking, licensing system, administrative responsibility, martial law, judicial practice, National Police of Ukraine.*

Стаття поширюється на умовах
ліцензії відкритого доступу (CC BY 4.0)

*Дата першого надходження статті до видання: 24.04.2026
Дата прийняття статті до друку після рецензування: 21.05.2026
Дата публікації (оприлюднення) статті: 28.08.2026*